

Šifra kandidata:
A jelölt kódszáma:

Državni izpitni center

M 2 4 1 5 0 1 5 2 M

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK
TAVASZI VIZSGA/DŐSZAK

GEOGRAFIJA FÖLDRAJZ

Izpitna pola 2
2. feladatlap

Obča geografija – Geografija Slovenije in Madžarske
Általános földrajz – Szlovénia és Magyarország földrajza

Ponedeljek, 3. junij 2024 / 90 minut
2024. június 3., hétfő / 90 perc

Dovoljeno gradivo in pripomočki: Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Izpitni poli je priložena barvna priloga.

Engedélyezett segédeszközök: a jelölt töltőtollat vagy golyóstollat hoz magával.

A feladatlap egy Színes mellékletet is tartalmaz.

SPLOŠNA MATURA
ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

Navodila kandidatu so na naslednji strani.
A jelöltnek szóló útmutató a következő oldalon olvasható.

Ta pola ima 16 strani (1–16), od tega 4 prazne. Barvna priloga ima 2 strani (17–18).
A feladatlap 16 oldalas (1–16), ebből 4 üres. A Színes melléklet terjedelme 2 oldal (17–18).

© Državni izpitni center
Vse pravice pridržane.

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na prvi strani).

Izpitna pola vsebuje 24 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**.

Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

ÚTMUTATÓ A JELÖLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi!

Ragassza vagy írja be kódszámát a feladatlap első oldalának jobb felső sarkában levő keretbe!

A feladatlap 24 feladatot tartalmaz. Összesen 50 pont érhető el. A feladatlapban a feladatok mellett feltüntettük az elérhető pontszámot is.

Válaszait töltőtollal vagy golyóstollal írja a feladatlap erre kijelölt helyére, **a kereten belülre!** Olvashatóan írjon! Ha tévedett, a leírtat húzza át, majd válaszát írja le újra! Az olvashatatlan megoldásokat és a nem egyértelmű javításokat 0 ponttal értékeljük.

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk!

V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon! V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon! V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon!

Prazna stran

Üres oldal

OBRNITE LIST.
LAPOZZON!

Obča / Általános földrajz

1. V ustrezna polja v križanki vpišite vrsto turizma, ki jo prikazujeta sliki 3 in 4 v barvni prilogi.

Navpično 1: slika 3

Vodoravno 2: slika 4

[illegible]

A megadott négyzetekbe írja be a turizmus azon fajtáit, amelyeket a 3. sz. és 4. sz. képek ábrázolnak a Színes mellékletben.

Vízszintes 1: 3. sz. kép

Függőleges 2: 4. sz. kép

(2 točki/pont)

2. Zaradi dohodka iz turizma se gospodarstvo hitreje razvija. Opišite še eno pozitivno posledico turizma na gospodarstvo in eno negativno posledico, ki jo, poleg onesnaževanja, turizem povzroča okolju.

Az idegenforgalomból származó jövedelem gyorsabbá teszi a gazdaság fejlődését. Írja le a turizmus egy pozitív hatását a gazdaságra és egy negatív hatását, a környezetreszennyezésen kívül, amelyet a turizmus gyakorol a környezetre.

Pozitivna posledica (gospodarstvo) / Pozitív következmény (gazdaság): _____

Negativna posledica (okolje) / *Negatív következmény (környezet):*

(2 točki/pont)

3. Pred vsako trditvijo napišite, ali se nanaša na železniški, cestni ali vodni promet.

Minden egyes állítás előtt jelölje meg, hogy az vasúti, közúti vagy vízi közlekedésre vonatkozik.

_____ Zaradi dviga osebnega standarda v manj razvitih državah so se povečali negativni učinki na okolje.

A kevésbé fejlett országokban a személyi színvonal emelkedése miatt növekedtek a környezetre gyakorolt negatív hatások.

_____ V razvitih državah (predvsem na Japonskem in v Franciji) so ga začeli uvajati oziroma posodabljati za premagovanje večjih razdalj za potnike.
A fejlett országokban (főleg Japánban és Franciaországban) bevezették vagy korszerűsítették, hogy az utasok leküzdjék a nagyobb távolságokat.

_____ Za okolje je problematičen predvsem zaradi širjenja tujerodnih in invazivnih rastlinskih vrst po svetu.
A környezetre nézve különösen problematikus, mivel a nem őshonos és invazív növényfajok világszerte elszaporodtak.

(2 točki/pont)

4. Pojasnite vpliv cestne infrastrukture na suburbanizacijo.

Magyarázza el a közúti infrastruktúra hatását a szuburbanizációra.

(2 točki/pont)

5. S slike 5 v barvni prilogi, ki prikazuje delež urbanega prebivalstva po svetu, izpišite delež urbanega prebivalstva v Saudovi Arabiji in pojasnite vzrok za razliko v deležu urbanega prebivalstva med Saudovo Arabijo in Indijo.

A Színes melléklet 5. sz. képe alapján, amely a városi népesség arányát mutatja világszerte, írja ki a városi népesség arányát Szaúd-Arábiában, és magyarázza meg a városi népesség arányában a Szaúd-Arábia és India között fennálló különbség okát.

Delež urbanega prebivalstva v Saudovi Arabiji / A városi lakosság aránya Szaúd-Arábiában: _____

Pojasnitev / Magyarázat: _____

(2 točki/pont)

Slovenija 1 / Szlovénia 1

6. Obkrožite veliko slovensko pokrajinsko enoto (makroregijo), v kateri je največ melišč, in kamnino, ki je najbolj zastopana v grušču teh melišč.

Karikázza be azt a nagy szlovén tájegységet (makrorégiót), amely a legtöbb kőzettörmeléket tartalmazza, és azt a kőzetet, amely a legnagyobb mennyiségben fordul elő.

VELIKA SLOVENSKA POKRAJINSKA ENOTA / EGY NAGY SZLOVÉN TÁJEGYSÉG:

Predalpske pokrajine

Előalpesi tájak

Dinarskokraške pokrajine

A Dinári-karsztvidék tájai

Alpske pokrajine

Alpesi tájak

Obpanonske pokrajine

Szubpannon tájak

KAMNINA / KŐZET:

dolomit

dolomit

granodiorit

granodiorit

apnenec

mészkö

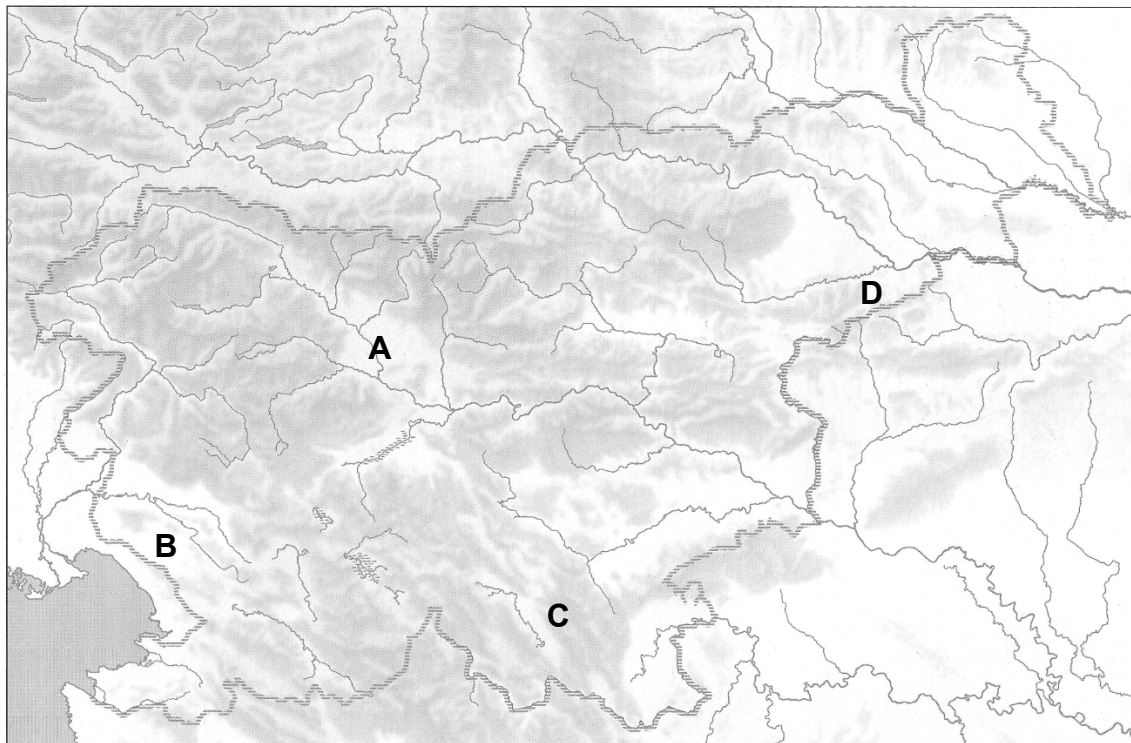
lapor

homokkő

(2 točki/pont)

7. S pomočjo slike 1 dopolnite povedi.

Egészítse ki a mondatokat az 1. sz. kép segítségével.

Slika 1 / 1. sz. kép

(Prirejeno po: Senegačnik, J., 2008: Slovenija 1: geografija za 3. letnik gimnazij. Delovni zvezek, str. 32. Modrijan. Ljubljana)

Pojav, prikazan na sliki 6 v barvni prilogi, je najpogostejši v pokrajini, ki je na sliki 1 označena s črko _____.

Na območju, ki je na sliki 1 označeno s črko B, glede na nastanek prevladuje

_____ tip reliefa.

Mezozojske kamnine gradijo območji, ki sta na sliki 1 označeni s črkama _____ in _____.

A Színes mellékletben a 6. sz. képen látható jelenség az 1. ábrán _____ betűvel jelölt tájakon a leggyakoribb.

Az 1. sz. képen a B betűvel jelölt területen a/az _____ domborzati típus uralkodik a keletkezés szempontjából.

A mezozoikus kőzetek alkotják az 1. sz. képnél a/az _____ és a/az _____ jelű területeket.
(3 točke/pont)

8. Visoke dinarske planote celinske Slovenije so redko poseljene. Imenujte reliefno obliko v tej pokrajini, kjer je poselitev najgostejša, in pojasnite vzrok za gostejšo poselitev.

A szárazföldi Szlovénia magas Dinári-fennsíkjai ritkán lakottak. Nevezze meg azt a domborzati formát ebben a régióban, ahol a legsűrűbb a lakottság, és magyarázza meg a nagyobb népsűrűség okát.

Reliefna oblika / Domborzati forma: _____

Pojasnitev / Magyarázat: _____

(2 točki/pont)

9. Izmed treh napisanih višinskih pasov v Sloveniji obkrožite tistega, v katerem je največ površja, ki je na sliki 7 v barvni prilogi prikazano z rumeno barvo, ter pojasnite, kako je relief v teh pokrajinah vplival na kmetijstvo.

Karikázza be Szlovénia három magaslati övezete közül azt, amelyben a legtöbb olyan felszín található, amit a Színes mellékletben a 7. sz. képen sárga színnel jelöltünk, és magyarázza meg, hogyan befolyásolta a domborzat a mezőgazdaságot ezekben a régiókban.

NADMORSKA VIŠINA / TENGERSZINT FELETTI MAGASSÁG:

od 100 m do 300 m
100 m-től 300 m-ig

od 301 m do 500 m
301 m-től 500 m-ig

od 501 m do 700 m
501 m-től 700 m-ig

Pojasnitev / Magyarázat: _____

(3 točke/pont)

Slovenija 2 / Szlovénia 2

10. Med naštetimi kraji obkrožite tri kraje z rudarsko tradicijo.

A felsorolt települések közül karikázzon be hármat, amelyek bányászati hagyományokkal rendelkeznek.

Vipava Trbovlje Trebnje Idrija Velenje

(2 točki/pont)

11. Na sliki 2 v ustrezen okvirček vpišite črko posameznega energetskega objekta.

Írja az egyes energiaobjektumok betűjelét a 2. sz. kép megfelelő négyzetébe.

- A hidroelektrarna Fala / Fala Vízierőmű
B jedrska elektrarna Krško / Krškói Atomerőmű
C hidroelektrarna Doblar / Doblári Vízierőmű

Slika 2 / 2. sz. kép

(Prirejeno po: www.drustvo-dugs.si/zemljevidi/. Pridobljeno: 6. 10. 2021.)

(2 točki/pont)

12. Imenujte dva razmestitvena dejavnika, ki sta poleg razpoložljive energije in prometne dostopnosti vplivala na razvoj industrije v Velenjski kotlini.

Nevezzen meg a rendelkezésre álló energián és a közlekedési elérhetőségen kívül két olyan telepítő tényezőt, amely befolyásolta az ipar fejlődését a Velenjei-medencében.

1 _____

2 _____

(2 točki/pont)

13. Ena večjih industrijskih pridobitev v Sloveniji po letu 2015 je nova lakirnica avstrijsko-kanadskega proizvajalca Magna, ki so jo postavili v Hočah na Dravsko-Ptujskem polju. Opišite eno prednost in eno slabost te lokacije za lakirnico.

Az egyik legjelentősebb ipari létesítmény 2015 óta Szlovéniában az osztrák–kanadai Magna vállalat új festőműhelye, amely a Dravsko–Ptuijsko polje térségében található Hoče nevű településnél épült. Írjon le egy előnyt és egy hátrányt, amit ez a helyszín kínált a festőüzem számára.

Prednost / Előny: _____

Slabost / Hátrány: _____

(2 točki/pont)

14. Termoelektrarna Šoštanj je ob zadnji prenovi (gradnja bloka 6) veliko sredstev vložila tudi v zmanjšanje negativnih okoljskih vplivov. Pojasnite, zakaj ji kljub vloženim sredstvom po letu 2030 grozi zaprtje.

A legutóbbi felújítás (a 6. blokk építése) során a Šoštanji Hőerőmű is jelentős forrásokat fordított a negatív környezeti hatások csökkentésére. Magyarázza meg, hogy a beruházások ellenére miért fenyegeti a bezárás veszélye 2030 után.

(2 točki/pont)

Magyarország 1 / Madžarska 1

15. A magyar nép több mint ezer éve él a Kárpát-medencében, nyelve az uráli nyelvcsalád finnugor ágához tartozik. Nevezzen meg még két, a finnugor nyelvcsaládhoz tartozó rokon nyelvet Eupában.

Madžari živijo na področju Panonske kotline že več kot tisoč let, njihov jezik spada k ugrofinski jezikovni skupini. Imenujte še dva sorodna jezika v Evropi, ki spadata k ugrofinski jezikovni skupini.

1 _____

2 _____

(2 pont/točki)

16. Magyarország lakosainak száma 2019-ben 9 millió 769 ezer fő volt.

A népesség térségi eloszlása – bár nincsenek olyan nagy területi különbségek, mint a domborzatilag jóval tagoltabb Szlovéniában – nem egyenletes. Írja le, milyen mértékegységben fejezzük ki a népsűrűséget, és azt, hogy milyen az átlag, valamint hol alakult ki a legnagyobb népsűrűség Magyarországon.

Madžarska je imela v letu 2019 9 milijonov 769 tisoč prebivalcev.

Prostorska razporeditev prebivalstva je neenakomerna, četudi ni take reliefne raznolikosti kakor v Sloveniji. Napišite, v kateri enoti izražamo gostoto naselitve, kakšna je povprečna gostota naselitve na Madžarskem in kje na Madžarskem je gostota naselitve največja.

A népsűrűség mértékegysége / Enota gostote naselitve: _____

Átlagos népsűrűség Magyarországon / Povprečna gostota naselitve na Madžarskem: _____

Legnagyobb népsűrűség Magyarországon / Največja gostota naselitve na Madžarskem: _____

(2 pont/točki)

17. Magyarország népessége 1981 óta folyamatosan csökken, ma már természetes szaporodás helyett természetes fogyásról beszélhetünk. A demográfiai átmenet elmélete szerint melyik lépésnél tart ma Magyarország? Röviden vázolja ennek a lépésnek két jellegzetességét.

Število prebivalstva Madžarske od 1981 upada, danes namesto naravnega prirastka lahko govorimo o negativnem prirastku oz. upadanju. V kateri fazi je danes po teoriji demografskega prehoda Madžarska? Na kratko označite dve značilnosti te faze.

Lépés / Faza: _____

Ennek két jellegzetessége / Dve značilnosti te faze: _____

(2 pont/točki)

18. *A lakosság számának tényleges alakulását a ki- és bevándorlás is befolyásolja.*

A nagyobb városok vonzáskörzetében jellemző a városokból való kiköltözés. Hogyan nevezzük ezt a folyamatot? Magyarázza meg az ingázás fogalmát is.

Dejansko gibanje prebivalstva je odvisno tudi od priseljevanja in odseljevanja.

V bližini večjih mest je značilno preseljevanje na obrobje mesta. Kako imenujemo ta proces? Razložite tudi pojem dnevna migracija.

A város külterületére való kiköltözés folyamata / Proces preseljevanja na rob mesta:

Ingázás / Dnevna migracija: _____

_____ (2 pont/točki)

19. *Magyarország lakóinak legnagyobb része – kb. 92%-a – magyar nemzetiségű. A más nemzetiségű lakosság aránya kicsi. A legújabb adatok szerint melyik nemzetiség a legnagyobb számú Magyarországon? Hogyan nevezzük az őshonos szlovének lakta területet Magyarországon? Melyik település a központjuk?*

Prebivalstvo Madžarske je po večini (92 %) madžarske narodnosti. Prebivalstva druge narodnosti je relativno malo. Katera narodnost poleg madžarske je po najnovejših podatkih najštevilčnejša? Kako imenujemo pokrajino avtohtone slovenske narodnosti? Katero naselje je njihov center?

Legnagyobb számú nemzetiség / Najštevilčnejša narodnost: _____

Őshonos szlovének lakta terület / Pokrajina avtohtonih Slovencev:

Központjuk / Njihov center: _____

(2 pont/točki)

Magyarország 2 / Madžarska 2

20. Napišite DA, če je trditev pravilna, oziroma NE, če je napačna.

Írja a vonalra az IGEN szót, ha az állítás helyes, illetve a NEM szót, ha az helytelen.

_____ *Magyarország a Kárpát-medence középső részén, a Duna középső szakasza mentén elterülő ország.*

Madžarska je država, ki se razprostira v osrednjem delu Panonske kotline.

_____ *Magyarország felszínén a legidősebb kőzetek a prekambriumból származnak.*

Najstarejše kamnine na površju Madžarske izvirajo iz predkambrija.

_____ *Magyarország éghajlatát erősen befolyásolja a medencejelleg.*

Podnebje Madžarske je pod izrazitim vplivom kotlinske lege.

_____ *Magyarország területének kb. 84% -át alföldek foglalják el.*

Približno 84 % površja Madžarske obsegajo nižavja.

_____ *A puszta elnevezésű magyar táj a Dunántúlon a legjellemzőbb.*

Madžarska pokrajina pod imenom „puszta” je ena najbolj prepoznavnih delov Prekodonavja.

(2 pont/točki)

21. *Hasonlóan, mint Szlovénia, Magyarország is vizekben gazdag ország. Nevezzen meg kettőt-kettőt a vizek felszíni, illetve föld alatti megjelenési formái közül Magyarországon.*

Madžarska je, podobno kakor Slovenija, država z bogatim vodnim potencialom. Imenujte po dve površinski in po dve podzemni obliki vodovja na Madžarskem.

Felszíni vizek / Površinske vode:

1 _____

2 _____

Felszín alatti vizek / Podzemne vode:

1 _____

2 _____

(2 pont/točki)

22. Magyarországon a tavak különböző módon keletkeztek. Mindegyik a földtörténet negyedidőszakában kialakult képződmény. Írja a bal oldali oszlopban felsorolt tavakhoz azt az odaillő betűt a jobb oldali oszlopból, amely keletkezésük módját jelöli.

Jezera na Madžarskem so nastala na različne načine. Vsa so iz dobe kvartarja. K jezerom v levem stolpcu, pripišite ustrezno črko načina njihovega nastanka iz desnega stolpca.

_____ Vörös-tó	A	süllyedéses tó / tektonsko jezero
_____ Fertő-tó	B	mesterséges tó / umetno jezero
_____ Tisza-tó	C	dolínató / kraško jezero
_____ Balaton / Blatno jezero	D	morotvató / rečno jezero (mrtvica)
_____ Szelidi-tó	E	hordalékkúppal elzárt (elgátolt) tó z vršajem zajezeno jezero

(2 pont/točki)

23. A vízfolyások többnyire a szomszédos országok területéről érkeznek Magyarországra.

Na Madžarsko večina vodotokov prihaja iz sosednjih držav.

Hol ered a Tisza? / Kje izvira reka Tisa? _____

Miért hívjuk ezt a folyót „szőke Tiszának”? / Zakaj tej reki rečemo tudi „plavolasa Tisa”?

(2 pont/točki)

24. Melyik két árvíz sújtja a Tisza menti tájakat évente?

Kateri sta tisti dve poplavi, ki se pojavita vsako leto v pokrajinah ob reki Tisi?

1 _____

2 _____

Hogyan sikerült a reformkor óta csökkenteni az árvízveszélyt az Alföldön?

Kako so na Alföldu po obdobju reformacije uspeli zmanjšati nevarnost pred poplavami?

(2 pont/točki)

Prazna stran

Üres oldal

Prazna stran

Üres oldal

Prazna stran

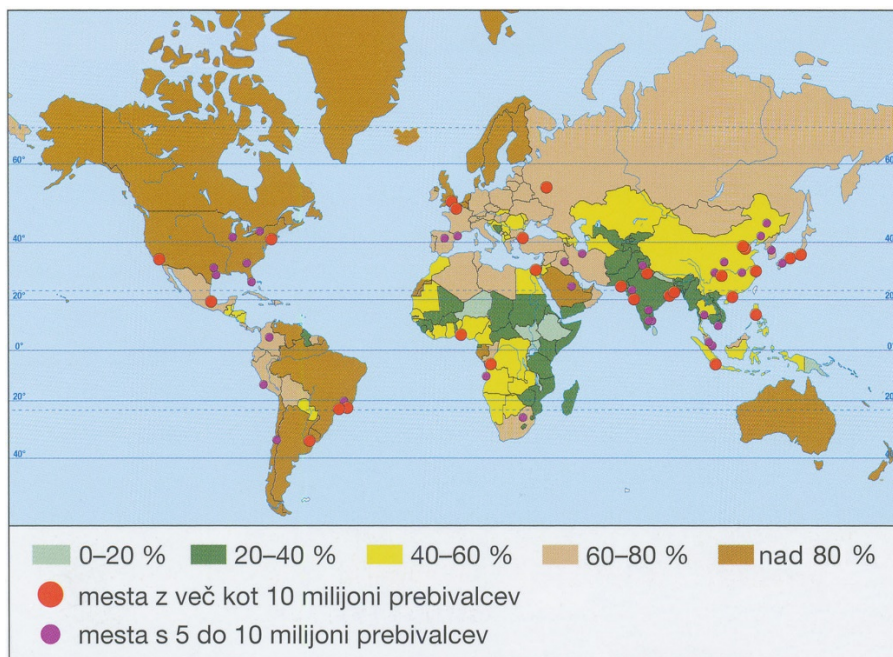
Üres oldal

Barvna priloga (k Izpitni poli 2) / Színes melléklet (a 2. feladatlaphoz)**Slika 3 / 3. sz. kép**

(Vir: www.selectbox.si/place/. Pridobljeno: 3. 8. 2021.)

Slika 4 / 4. sz. kép

(Vir: <https://old.delo.si/novice/svet/...-se-pripravljajo-na-...html>. Pridobljeno: 3. 8. 2021.)

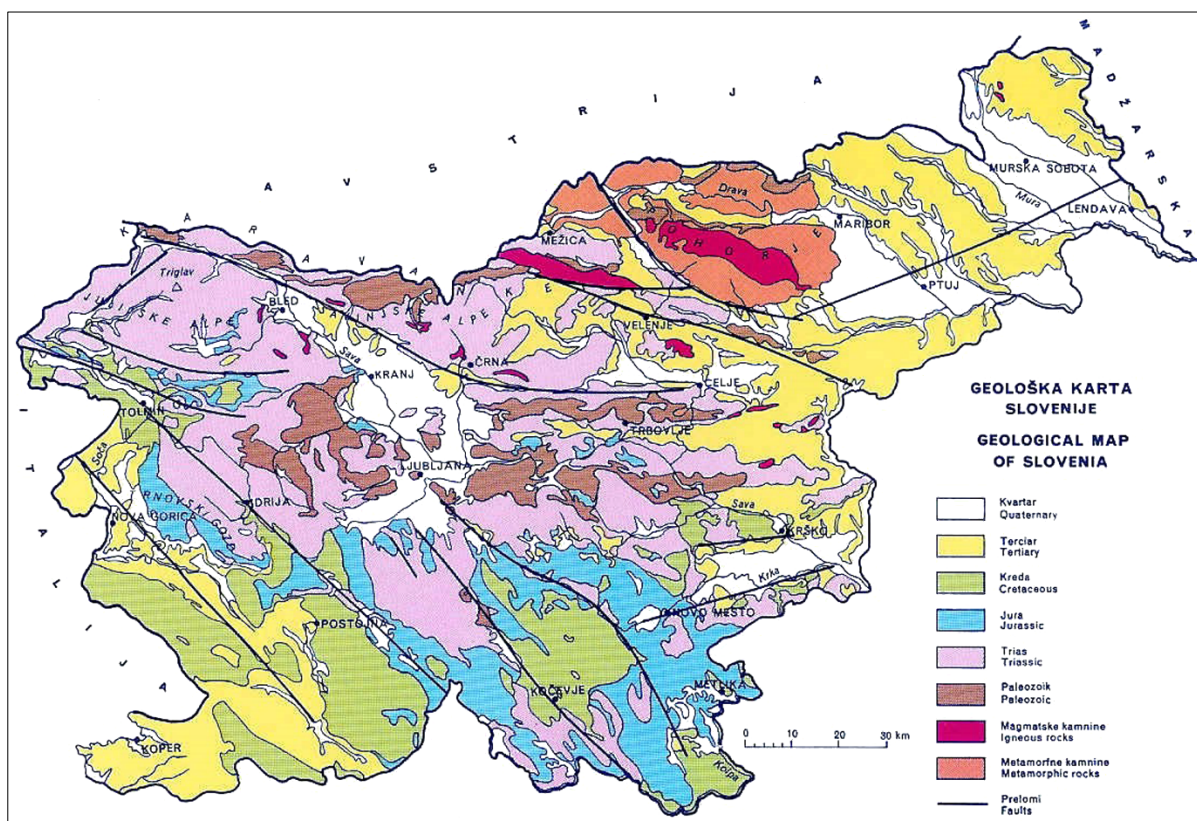
Slika 5 / 5. sz. kép: Delež urbanega prebivalstva

(Vir: Baloh, E., in drugi, 2017: Geografija 1. Učbenik za geografijo v 1. letniku gimnazij in srednjih strokovnih šol, str. 123. Mladinska knjiga. Ljubljana)

Slika 6 / 6. sz. kép

(Vir: www.lokalne-....si/mma_bin.php?id=2016091212111880&src=mid. Pridobljeno: 18. 10. 2021.)

Slika 7 / 7. sz. kép

(Vir: www.klancek.si/sites/default/files/datoteke/images/geoloska-karta-slovenije.jpg. Pridobljeno: 18. 10. 2021.)